

Силабус курсу

ОСНОВИ ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЇ

(німецька)

Освітній ступінь – бакалавр

Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка

Спеціальність: 014. 02 Середня освіта (Мова і література (німецька))

Освітньо-професійна програма: Середня освіта (Німецька мова і література)

Кількість кредитів – 3

Рік підготовки, семестр – 4 рік, VIII семестр

Компонент освітньої програми: вибіркова

Дні занять:

Консультації:

Мова викладання: німецька

ОСНОВИ ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЇ

Керівник курсу

к. філог.н., доцент Ящик Наталія Романівна

Контактна інформація yashchik@tnpu.edu.ua

Опис дисципліни «Основи лінгвокультурології»

Дисципліна «Основи лінгвокультурології» спрямована на формування у бакалаврів здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі філології, проводити дослідницьку діяльність, а також практичне впровадження отриманих результатів; працювати з культурними текстами, мати уявлення про механізм формування культурних смислів; знаходити культурно значимі одиниці в мовному потоці і рефлексувати їх конотацію; вести повноцінну бесіду з представниками різних культур, поважаючи їх традиції, норм поведінки, важливі національні символи та реалії, враховуючи інтеракціональні та контекстні аспекти спілкування. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує досягнення здобувачами важливих результатів навчання: мати всебічні спеціалізовані емпіричні та теоретичні знання з навчальної дисципліни, зокрема розуміти предмет, методи, функції лінгвокультурології, актуальні проблеми та основні напрямки сучасних досліджень; визначати способи, якими мова втілює у лексичних одиницях, зберігає та транслює культуру; володіння фоновими знаннями, які необхідні для розуміння іншомовного співрозмовника; встановлювати подібності та відмінності між етнокультурними лексичними одиницями німецької та української мов; вільно володіти термінами і поняттями, навичками підготовки наукових оглядів, анотацій, складання рефератів і бібліографії з лінгвокультурної тематики

Навчальний контент

№з/п	Теми	Результати навчання
Змістовий модуль 1. Теоретичні та історичні основи лінгвокультурології		
1.	Тема 1. Нова парадигма знань і місце в ній лінгвокультурології	Знати основні парадигми вітчизняного мовознавства та місце лінгвокультурології в антропоцентричній парадигмі лінгвістики.
2.	Тема 2. Актуальні проблеми лінгвокультурології	Знати лінгвістичні концепції В. фон Гумбольдта, Е. Сепіра, Б. Уорфа та Ф. де Сосюра уміти пояснити взаємозв'язок мови і культури в сучасному світі високих технологій і в інформаційному суспільстві.
3.	Тема 3. Формування лінгвокультурології як науки	Знати завдання, об'єкт і предмет дослідження лінгвокультурології, основні напрямки та методи дослідження лінгвістичних одиниць: паремій та фразеологізмів, еталонів, стереотипів, символів, метафор і образів, мовної поведінка.
Змістовий модуль 2. Базові поняття лінгвокультурології		
4.	Тема 1. Основний термінологічний апарат лінгвокультурології.	Знати основні категорій лінгвокультурології: культурна сема, культурний фон, культурний концепт, культурний фонд, тип культури, мова культури, культурні цінності та установки, лінгвокультурема, субкультура, культурна універсалія
5.	Тема 2. Поняття «культури»: історія терміна, різноманіття підходів до його визначення	Уміти пояснити співвідношення понять «культура» і «традиція» та значення поняття «культурна конотація».
6.	Тема 3. Поняття «ментальність» і «менталітет»: історія термінів, різноманіття підходів до визначення, співвідношення понять.	Знати аспекти вивчення менталітету народу і його актуальність, розуміти особливості німецької ментальності.

Змістовий модуль 3. Мова і культура: проблеми взаємодії.		
7.	Тема 1. Концептуальна і мовна картина світу	Уміти пояснити відмінність концептуальної картини світу від мовної картина світу, знати види концертів.
8.	Тема 2. Лінгвокультурний аспект німецької фразеології.	Знати механізми формування фразеологізмів і закріплення в них культурної інформації, Основні характеристики метафори як явища культури та її місце в концептуальній картині світу етносу.
9.	Тема 3. Символ і стереотип як явища німецької культури.	Знати основні ознаки символу, подібності та відмінності між символом і знаком, символом і архетипом; класифікації стереотипів.
10.	Тема 4. Поняття «мовна особистість».	Знати місце мовної особистості в просторі культури, характеристики національної мовної особистості, особливості мовної поведінка чоловіків і жінок.

Формування програмних компетентностей

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
Загальні компетентності	
ЗК4.	Здатність спілкуватися іноземною мовою.
ЗК5.	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
ЗК6.	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
ЗК7.	Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
ЗК9.	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК 11.	Здатність працювати в міжнародному контексті
Фахові компетентності	
ФК2	Здатність до письмової й усної комунікації іноземною мовою.
ФК4	Здатність формувати іншомовну комунікативну компетентність учнів.
ФК7	Здатність використовувати професійні знання і практичні навички в галузі лінгвістики,

	літературознавства, методики навчання іноземних мов і культур, зарубіжної літератури
ФК8	Здатність знаходити та використовувати інформацію з різних джерел (електронних, письмових й усних) у професійній діяльності.
ФК11	Здатність чітко й виразно висловлювати думку, використовувати знання законів техніки мовлення.
Програмні результати навчання	
ПРН 1	Могти засвоювати багатофункціональний комплекс знань та умінь, необхідний для особистісної реалізації, розвитку, соціальної інтеграції та працевлаштування.
ПРН 3	Організовувати наукові і науково-педагогічні дослідження у галузях філології і методик викладання філологічних дисциплін.
ПРН 6	Бути готовим удосконалювати і розвивати свій інтелектуальний і загальнокультурний рівень.
ПРН 9	Організовувати різні форми і способи навчальної, навчально-методичної, наукової, творчої та інших видів діяльності, які певним чином стосуються філології чи педагогіки.
ПРН 12	Навички з базових професійних дисциплін.
ПРН 13	Володіти професійними якостями викладача-філолога.
ПРН 14	Здійснювати моральне і фізичне вдосконалення своєї особистості в умовах сучасного соціокультурного середовища.
ПРН 15	Могти досконало спілкуватися в усній і писемній формі рідною та іноземними мовами.
ПРН 16	Володіти елементарними комп'ютерними навичками, уміти застосовувати технічні засоби у навчально-виховній діяльності.
ПРН 17	Володіти навичками управління інформацією.
ПРН 18	Могти здійснювати перевірку процесів збору, аналізу і систематизації інформації на основі різних її джерел (спеціалізованої літератури, ЗМІ, перспективного педагогічного досвіду тощо).
ПРН 19	Могти управляти процесами навчальної діяльності, виховання та розвитку особистості учня.
ПРН 20	Уміти керувати методичними/науковими об'єднаннями вчителів іноземних мов/філологів.

Літературні джерела

1. Алефіренко Н. Ф. Синергетика лінгвокультурології як методологічна проблема *Славянські читання*. 2007: матер. обл. конкурса-фестивалю і наукових читань. Старий Оскол, 2007. Ч. 1. С. 8.
2. Вороб'єв В. В. Лінгвокультурологія : учеб. посібник . Москва, 2006. 112 с.
3. Гашимов Э. А. Современные проблемы лінгвокультурології и ее роль в лінгводидактике. *Международный журнал прикладных и фундаментальных исследований*. 2015. № 12. С. 1728–1730.
4. Герасименко И. Е. Лінгвокультурологія як комплексна наука парадигма. *Ученые записки: электрон. 8 науч. журн. Курського гос. ун-та. Серія «Філологічні науки»*. 2012. № 3 (23) URL: <http://www.scientific-notes.ru/pdf/026-004.pdf>
5. Голубовська І. О. Мовна особистість як лінгвокультурний феномен. URL:http://www.philology.kiev.ua/library/zagal/Studia_Linguistica_1/025_033.pdf
6. Грищенко Я. Лінгвокультурологія як комплексна область наукового знання. URL: <http://oldconf.neasmo.org.ua/node/1076>
7. Кононенко В. Мова у контексті культури: монографія. Київ, 2008. – 390 с.
8. Левченко О. Лінгвокультурологія та її термінологічна система. *Вісник Нац. ун-ту «Львівська політехніка»*. Серія «Проблеми української термінології». 2003. № 490. С. 105–113.
9. Лучанина Е. Н. Лінгвокультурологія в системі гуманітарного знання *Критика и семиотика*. 2004. № 7. С. 238–243.
10. Максимовских А. Г. Лінгвокультурологія як нове напрямлення сучасної лінгвістики *Альманах сучасної науки і освіти*. 2009. № 8 (27), ч. 1. С. 88–90.
11. Масенко Л. Лінгвокультурологія і стратегія мовної політики в дослідженні Романа Кіся . *Дивослово*. 2003. № 12. С. 12–15.
12. Мізін К. І. Нові напрями в українському мовознавстві: зіставна лінгвокультурологія . *Мовознавство*. 2012. № 6. С. 38–52.
13. Нідзельська Ю. М. Актуальні проблеми лінгвокультурології: навчально-методичний посібник. Житомир, 2014. 84 с.
14. Ормокеєва Р. К. Лінгвокультурологія як наука парадигма *Актуальные проблемы гуманитарных и естественных наук*. 2016. № 2–1. С. 136–139.
15. Сабитова З. К. Лінгвокультурологія: учебник. Москва: ФЛИНТА, 2013. 524 с.
16. Українська лінгвокультурологія: навч. посіб. для студ. філол. спец. ВНЗ. Корсунь-Шевченківський: ФОП Гаврищенко В. М., 2014. 350 с.

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75 % від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається з дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в тому числі з використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час онлайн-тестування та підготовки практичних завдань у процесі заняття.

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в онлайн-формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується так:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Модуль 1 (теми 1-3). Усне опитування, тести, практичні завдання	20
Модуль 2 (теми 4-6). Усне опитування, тести, практичні завдання	20
Модуль 2 (теми 7-10). Усне опитування, тести, практичні завдання	20
ІНДЗ	10
Залік (теми 1-10) – тести, завдання	30

До Силабусу також готуються матеріали навчально-методичного комплексу:

- 1) Навчальний контент
- 2) Тематика та зміст практичних робіт
- 3) Завдання для підсумкового контролю
- 4) Електронне навчання в системі MOODLE